1865 No. 32. VRIJDAG 21 April. 14de. Jaargang.

DE LOCOMOTIEF.
SAMARANGSCH
HANDELS EN ADVERTENTIE-BLAD.

Abonnementsprijs per Jaar.
SAMARANG .... f 18.—
JAVA en de BUITENBEZITTINGEN .... „ 20.—
Betaling geschiedt **vooruit.** — Brieven **franco.**
Verschijnt tweemaal 's weeks Maandags en Vrijdags.

HOOFD-BUREAU: te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co.
Te **Batavia** bij G. KOLFF & Co.
„ **Soerabaija** „ THIEME, KOLFF & Co.
„ **Cheribon** „ M. BLOK & CO.
„ **Tagal** „ WED. DORT & Zn.
„ **Pecalongan** „ J. C. SIMONET.
„ **Soerakarta** „ DE GROOT, KOLFF & Co.
„ **Madioen** „ JAMES DAVIDSON.
Te **Pasoeroean** bij WEYERMANS & Co.
„ **Banjoemaas** „ M. S. CHERIMAN.
„ **Djocjakarta** „ C. F. PHILIPS.
„ **Padang** „ V. ZADELHOF en FABRITIUS.
„ **Makassar** „ K. SUTHERLAND.
Voor **Nederland** „ JOH. NOMAN & Zn. Zalt-Bommel.

Prijs der Advertentiën.
Voor EEN tot TIEN Woorden voor 2 plaatsingen f 1.—
„ iedere volgende VIJF Woorden............ „ 0.50
Behalve het Zegel voor den Lande.
De betaling geschiedt **vooruit.**— Brieven **franco.**
Advertentiën te bezorgen vóór 12 uur.

Vertrek van de Landmail,
FRANSCHE 25 — ENGELSCHE 10—27 April.

Drie variatiën op een oud Thema.

II.
Vervolg.

En wanneer ons nu de vraag werd voorgelegd, of Indische dagbladen zich werkelijk dikwijls bezon-[g]en aan zulk een verfoeijelijke personaliteit, als bo[ven] werd bedoeld, dan zouden we het liefst een ver[ge]lijking gaan maken tusschen de Nederlandsche en koloniale journalistiek, omdat daardoor de *betrek[kel]ijke uitmuntendheid* der laatste geen verder bewijs behoeven.

We zeggen *betrekkelijk*, want de Nederlandsche druk[per]s is een oude matrone; de Indische nog slechts kind.

We zeggen *betrekkelijk*, want de Nederlandsche druk[per]s baadt zich in weelde—wat de hulpbronnen aangaat; [de] Indische ondervindt het maar al te dikwijls, dat [d]e dag genoeg heeft aan zijn eigen kwaad.

We zeggen *betrekkelijk*, want de Nederlandsche druk[per]s is vrij; de Indische, helaas! moet zich vergenoegen [me]t de kruimels, welke van de tafel des rijken vallen, [ha]ar goedhartig worden gegund.

De omstandigheden zijn dus geheel verschillend; ze [sta]an in zekeren zin tot elkander met dezelfde verhou[din]g als de rigting der zonnestralen in Siberië tot [di]e op Java.

We zeggen eindelijk *uitmuntendheid*, want de menig[vu]ldige gebreken, welke de journalistiek in het moe[de]rland ontsieren — en hier denken wij vooral aan [per]sonaliteit, waarvan zich ook het best geredigeerde [N]ederlandsche blad, vreezen we, niet ver heeft kun[ne]n houden — vinden bijna geen vergoelijking, ter[wij]l het vele verkeerde der Indische pers schier ge[reg]tvaardigd wordt door de wijze, waarop men met [ha]ar omspringt. Omdat deze geen behoorlijke erken[ni]ng en waardering vindt, wordt ze ontmoedigd in [pl]aats van aangemoedigd, en verbitterd in stede van [ve]rbeterd; het Jobsgeduld is in de werkelijkheid hoogst [ze]ldzaam, zelfs onder ons, Nederlanders, die toch in [d]en regel zoo bedaard en rustig zijn.

Dan er bestaat nog een andere reden, welke de [I]ndische dagbladen tot het standpunt doemt, waarop [zi]j zich nu bevinden, en dat is de druk, de dwang, [h]et besluit van 8 April 1856 met dat van 13 Janu[ua]rij 1854, de onstandvastige uitlegging der welbe[ke]nde woorden: schadelijk voor de openbare rust en [or]de.

III.

De vrijheid der Indische Drukpers.

De eenige leerschool der vrijheid
is de vrijheid zelve.
MONTÉGUT.

't Is een onaangenaam, een treurig, een allerbe[d]roevendst verschijnsel, dat de XIXe eeuw, zoo mild [g]ezegend met lofzangen op zich zelf, aan Nederlandsch-[I]ndië nog niet de vergunning heeft geschonken, om [d]e innigste overtuiging in zigtbare teekens uit te [s]torten met het regt en de verantwoordelijkheid, dat [v]erlichte constitutionele landen aan elken staatsburger [t]oekennen. Wèl een bewijs, dat *„der Geis, der* STETS *[v]erneint,"* niet in haar gevaren is; wèl een bewijs ook [v]an zeer bedachtzamen vooruitgang!

Ja, het tegenwoordige Gouvernement staat toe, dat [m]en zijn gedachten meêdeele met meer onbeschroomd[h]eid, als hier in het donkere vorige tijdvak bespeurd [w]erd, maar als er sprake is van vrijheid van druk[pers], dan zeggen wij alweder, dat die hier o. i. voort-durend wordt gemist. — 't Is een gunst, louter gunst, dat niet de meeste Indische couranten-artikelen den schrijver een vervolging berokkenen, en schoon wij de Regering voor die gunst ter volle wenschen dankbaar te zijn, een gunst is geen regt, zooals men leert, dat de vrijheid is; een gunst is geen waarborg, zooals de wet het zijn kan. Hier, maar niet voor de koloniale begrooting, is een wettelijke regeling gebiedend noodig; — wie het mogt betwijfelen, herinnere zich slechts, wat er in den jongsten tijd al zoo heeft plaats gegrepen! En toch is een wettelijke regeling voor die begrooting reeds tot stand gekomen, terwijl de drukpers blijft overgegeven aan al de pijnlijke onzekerheid, welke uit de inkonsekwentie van verschillende Landvoogden of ook uit de weifeling van één enkelen Gouverneur-Generaal kan voortvloeijen! Ligt er in dat feit geen grond tot klagt; ligt er in dat feit geen grond tot verbazing?

Wij hebben eens een zonderlinge poging zien aanwenden, om een incriminatie te regtvaardigen, waartoe de Regering goedgevonden had, over te gaan: „het Gouvernement," dus meende men „vervolgde den schrijver, om met des te meer klem bij het opperbestuur op een vernieling van het „„gewrocht der duisternis"" te kunnen aandringen."

Die woorden maakten den indruk, als of men ons toevoegde: „Men oppert bedenkingen tegen het nuttige van een gebit, daarom moeten eenigen menschen hun tanden worden uitgetrokken." Of: „men gelooft niet aan het weldadige van het gezigt, daarom moeten eenigen de oogen worden uitgestoken."

Neen, ter eere ook van de Regering — die dacht de verantwoordelijkheid op zich te moeten laden van een dagbladschrijver te straffen, zooals men een groot misdadiger straft — ter eere ook van die Regering verwerpen we een argument als het aangehaalde en ter wille van het Ministerie, dat in deze dagen het bewind voert over Nederland en zijn koloniën hopen wij, dat er weldra een einde kome aan die staatkundige vervolgingen, waaraan thans nog elk, die het waagt, eenig afkeurend vonnis uit te spreken over Regeringsbesluiten en Regeringsdaden, kan blootgesteld zijn. — Nederlandsch-Indië heeft, meer dan wel eens dienstig geacht wordt voor het algemeene welzijn, kennis gemaakt met onzekerheid of willekeur — laat de wet heerschen, de wet, die regten waarborgt en tevens verpligtingen oplegt! Nederlandsch-Indië is meer dan genoeg in nevelen en mysteriën gehuld — laat het onbedekt en klaar zijn voor ieders oogen! Nederlandsch-Indië is meer dan genoeg in slaap gewiegeld — laat het, verrezen uit zijn sluimering, tintelen van levenskracht! Noch behoudzucht, noch égoïsme gelden, voor de regtbank der historie, die het „Wee u!" uitspreekt over de kleingeestigen, de kleinmoedigen, welke de wereld zouden willen wikkelen in eeuwige duisternis, om den lichtkrans niet te zien verbleeken, waarmede ijdelheid of huichelarij hen tooijen. Alles zij open, alles worde beoordeeld; de waarheid schijne! De dagen zijn voorbij — ze moesten ten minste voorbij zijn — waarin de Regenten een grooter aantal eerebogen voor hun vermeende of werkelijke talenten vroegen, als ooit voor een PLATO, LEIBNITZ en andere geniën werden opgerigt: — de geest dezer eeuw wordt zinnebeeldig voorgesteld door een godin met een weegschaal.

Laat men dat niet uit het oog verliezen, ook de Nederlandsche Regering niet! Vrijheid van drukpers worde spoedig verzekerd aan de Europesche maatschappij in Indië, opdat er een brandpunt zij van ondervinding of bespiegeling, opdat er een bondgenootschap ontsta van wetenschap en vaderlandsliefde, opdat de journalistiek steeds hooger rijze in de openbare meening, opdat de drukpers steeds merkbaarder heersche als de koningin der aarde! Zich tegen den tijdstroom te verzetten staat gelijk met zich prijs te geven aan het gevaar, om door het altijd voortrollende rad des vooruitgangs verpletterd te werden.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE

Aangeslagen Vendutiën.

Op ZATURDAG den 22sten April, in 's Lands Algemeene Pakhuizen.

Op MAANDAG den 24sten April, onder de Loodsen van de Locomobile en

Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

Op DINGSDAG den 25sten April, ten huize van den Heer *A. Andreas*, en

Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

Op WOENSDAG den 26sten April, ten huize van Mevrouw de Wed. *Schmidt*, en

In het Vendu-Locaal van *Chevallier & Co.*

Op DONDERDAG den 27sten April, in het Vendulocaal van *Thooft & Co.*, en

Ten huize van den Heer *J. van Maanen.*

Op VRIJDAG den 28sten April, in het Vendulocaal van *H. L. de Lyon*, en

Onder de Loodsen aan den weg naar den Boom, van diverse Houtwerken.

Advertentiën.

Mengelwerk.

Ideeën van Multatuli.

Een Peruaanse vertelling.

(Vervolg.)

TELASCO sidderde, want hij had KUSCO te lief, om te willen dat het waar was. Twijfelend zag hij EMMA aan, en nu werd het eerst regt moeielijk voor hem, want nu viel ze hèm om den hals, en kuste hem innig, en trok hem naast zich op den bank van zoden. Maar terwijl ze aan de ene zijde TELASCO omarmde, trok ze met de andere hand KUSCO tot zich, en... toen zat ze in 't midden, tusschen de beide broeders. En als ze TELASCO kuste, zuchtte zij: „lieve KUSCO!" en als ze KUSCO liefkoosde fluisterde zij TELASCO's naam... Och, FEMKE, 't was zo moeielijk!

— Ja, zuchtte FEMKE, 't was een moeielijk geval.

— En als TELASCO meende, dat ze iets hartelijker tegen KASCO was, zeide hij: „Gij moet kiezen EMMA!" in de hoop dat ze KUSCO gelukkig maken zou. Maar hij durfde niet aandringen op die keus, als hij meende te gevoelen dat ze hèm kiezen zou, want hij kon wel z'n eigen smart dragen, maar hij schrikte voor de wanhoop van z'n broeder.

En KUSCO riep: „Kies, EMMA!" telkens als zij zich wendde naar TELASCO's zijde, maar hij zweeg als EMMA's hoofd op *zijn* schouder lag. Hij vreesde den dood niet — want, FEMKE, hij wilde sterven als-i niet leven kon met háár — maar hij vreesde TELASCO's jammer, als deze EMMA's beeld zou moeten verdrijven uit zijn hart. Kun' je dit begrijpen, FEMKE? Ik weet niet of ik 't goed vertel, maar 't staat zo in 't boek...

— Ja, ik begrijp het heel goed, antwoordde FEMKE. Ze waren twélingen, zie je, daar kom het van.

WOUTER vond het prettig, dat FEMKE de gedeeldheid van EMMA's hart begreep, en tevens de edelmoedigheid der beide broêrs. Wanneer hij dàt had moeten uitleggen, ware hij moedeloos geworden. Nu drukte FEMKE's snel begrip het zegel op zijn ingenomenheid met die peruaanse historie, en hij vond ze schoner dan ooit. Deze indruk maakte hem welsprekender dan-i tot nog toe geweest was. Het werd hem nu een punt van eer, FEMKE's goede mening te regtvaardigen, en onwillekeurig overgaande van den verhaaltoon tot dramatise voorstelling, voerde hij zijne personen sprekende in. Er was een „quoûsque tandem" van tederheid in 't naspreken van TELASCO's woorden:

„Dochter der zonne, beslis! *Hij* heeft u lief, KUSCO, mijn broeder, de edele KUSCO. Is er een ree vlugger op 't gebergte, een jager zekerder van zijn schot, een held onder de dapperen van Peru, vlugger, zekerder, heldhaftiger dan hij?

Dochter der zonne, beslis! Hij heeft u lief, KUSCO, mijn broeder, de edele KUSCO. Zie, ik verraste hem in den slaap, en hoorde hoe hij dromend uw naam sprak. Hij strekte zijne armen uit, als om u te zoeken, hij klemde u vast aan zijn hart, en zijne lippen bewogen zich als kussende... Dochter der zon, beslis en kies den edelen KUSCO."

„Niet alzo, antwoordde KUSCO. Ook ik heb TELASCO bespied, den verhevensten telg van de INCA's. Hij schreef uwen naam, o dochter der zonne, met kunstigen knoop in z'n gordel, en luid heeft hij dien naam geroepen in den strijd tegen de vijanden van Peru. Zij vloden op dien roep, als ware de beschermende zon zelve neêrgedaald, om de belagers van haar kinderen te verdelgen. Kies TELASCO, den dapperen TELASCO... o gij verhevene dochter van 'tlicht!"

„KUSCO kwam mij te hulp in den strijd. Zonder hem ware ik verslagen. *Hij* heeft de prijzen behaald in alle spelen der jonkheid van 't land... Hij worstelde, streed en overwon in uwen naam"...

TELASCO *liet* mij de overwinning, hij doodde z'n eerzucht in uwen naam"...

„KUSCO heeft u bezongen in heerlijke gedichten"...

„TELASCO heeft ze gezongen op goddelijke melodie"...

„Bedenk dat KUSCO sterven zal, wanneer gij niet hem boven alles bemint, hem alleen"...

„Meent ge dat TELASCO zou leven zonder uw liefde?"...

Eindelijk sprak het meisje.

„Ik heb u lief, TELASCO, en u KUSCO, heb ik lief. Ik kàn niet kiezen, zo-waar ik dochter ben van het licht. Mijne hand beeft zodra gij me aanraakt, o KUSCO, maar TELASCO, ze trilt evenzeer, als zij den druk voelt van uwe hand. Mijn hart siddert bij de gevaren des oorlogs, als ik weet dat gij beiden vooraan staat in de reien der kinderen van de zon, en ik kàn niet beslissen hoe ik den pijl rigten zou, die bestemd was één uwer te treffen... als ik veroordeeld was die rigting te bepalen.

Als ik uw gezang hoor, o KUSCO, dan voel ik al 't wee en al de zaligheid van 'n liefde die mij oneindig schijnt, maar toch is er in mijn hart plaats voor 'n alles verterenden gloed, bij 't inzuigen der goddelijke tonen uwer muziek, o TELASCO, als zij de woorden van KUSCO begeleidt. Mijn ziel leeft door

Toko-Vendutie
op Woensdag 26 April 1865,
van diverse Koopmanschappen en bijgebragte goederen.
[761] CHEVALLIER & Co.

Op onze Vendutie van **Woensdag 26 April 1865,**
zullen wij ten 10 ure alsnog verkoopen:
3 PERCEELEN
gelegen in de Chinesche Kamp wijk Lett. N, No. 930, 931 en 934.
(762) CHEVALLIER & Co.

Toko-Vendutie
op Donderdag 27 April,
van diverse Koopmanschappen en bijgebragte goederen.
(763) THOOFT & Co.

Op de Vendutie van **Donderdag,**
zullen wij nog verkoopen:
Eene groote partij ledige Vaten;
ALSMEDE:
De stallingen gediend hebbende voor de Zuid-Amerikaansche Paarden en Muildieren.
(764) THOOFT & Co.

Vendutie
op Donderdag den 27 dezer,
ten huize van den WelEdele Heer
J. VAN MAANEN,
van ZEd. zeer nette en zoo goed als nieuwe inboedel
bestaande uit:
Drie stellen Amerikaansche Meubelen, allen gelijk; Bataviasche Ronde en Etens-Tafels, Knaapjes, Wip-Stoelen, eene prachtige Pianino van *Sanne,* Spiegels en Schilderijen, eene Mahonijhouten Psyché, eene goed loopende Regulateur Klok, groote en kinder ijzeren Ledikanten, groote Kleêrkasten, een Buffet, Hanglampen met Porceleinen Ballons, Moderateur Tafellampen, Porcelein- en Pleetwerken, Chinesche Vloermatten; voorts: Een span zwarte Kadoesche-Paarden, eene ruime en ligte Koets van Europ. fabricaat, eene Europesche Mylord, een Palankin, Europesche Tuigen, diverse Stalgereedschappen enz.
(765) SOESMAN & Co.

Hout-Vendutie.
Op Vrijdag den 28sten dezer,
zullen SOESMAN & Co. *voor rekening van de Heeren* B. KOPERSMIT & Co. *Vendutie houden, tegen* 2% *Vendu-Salaris, van:*
800 Djattie-houten Balken, 20 Chinesche Dood-kist-planken,
eene belangrijke partij Brandhout en eene groote hoeveelheid kleine Kromhouten, bijzonder geschikt voor Knieën van Praauwen en Vellingen van Wielen.
Liggende ter bezigtiging onder de Loodsen aan den Boom. (766) SOESMAM & Co.

VENDUTIE.
Op Dingsdag den 2den Mei a. s.,
zullen SOESMAN & Co.,
ten huize van Mevrouw de Weduwe
OTTENHOFF,
op BODJONG, Vendutie houden van HEd. zeer uitgebreide en complete inboedel meerendeels bestaande uit:
Massief Mahonie-houten Meubelen,
waaronder: Een groot Ameublement met Velours d'Utrecht bekleed, twee dito bekleed met zwart imitatie Leder, groote ronde Tafels met zuiver wit marmeren bladen, idem Consôles, Knaapjes, een prachtig Buffet met idem, eene Étagère-Kast met Spiegelglas, Specltafels, groote Japansche ronde Tafels, eene groote Etenstafel van massief Mahonie-hout, twee idem Klederkasten, Waschtafel met Toilet, een Mahonie-houten Nachtspiegel, Schutsels, een Schrijftafel met marmer blad, groote en kleine ijzeren Ledikanten, prachtige Spiegels en Schilderijen, *groote bronsen Beelden op voetstukken,* prachtige bronsen Pendules, diverse Beelden, Pressepapiers en bronsen Voorwerpen, Moderateur Tafel- en Kroonlampen, echt Engels. Hang-, Kroon-, Tafel- en Muurlampen, prachtige Vloer-Alcatieven, waaronder: een bijzonder groote, nieuwe Palembangsche Rottingmatten, eene groote Servies-kast met gesloten glazen deuren; Voorts: eene belangrijke partij Europesche Zilverwerken, waaronder: een Thee-servies, een Olie- en Azijnzetje, IJslepels, Zout- en Peper-Vaatjes, een Bouilloir prachtig bewerkt, eene groote partij Keukengereedschappen, fraaije Gebakvormen in koper en in blik, Goedang-Rekken en Stellings, Boeken-Rekken, Leksteenen met toebehooren, enz., enz.

Verder.
Een Calèche, zijnde Victoria Toerwagen of Koetje, een Tentwagen, beide uit de bekende fabriek van *„Hermans",* een Palankin met Engelsch onderstel, een Bendy, een zoo goed als nieuwe Handchaise, Europesche Tuigen met echt pleet gemonteerd, een Span Bruine Sandelwood-Wagen-Paarden ruim 4 voet hoog, een idem idem Kadoeërs, een Kinderpaard, eene groote collectie Bloemen op Étagères en Voetstukken in Chinesche en Japansche Potten en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.
Zondag en Maandag te voren van des morgens 9 tot 1 ure voor een ieder te bezigtigen.
Met Commissiën belasten zich
[767] SOESMAN & Co.

Executoriale verkooping van roerende Goederen.
Op Maandag den Achtsten Mei 1865,
des voormiddags ten negen ure, zal in het district *Padangan,* Afdeeling *Bodjonegoro,* door tusschenkomst van het Vendu-kantoor te *Bodjonegoro,* executoriale Vendutie worden gehouden, op gewoon Crediet van drie maanden, voor het Woonhuis van den Chinees
LIEM GIAMSOEI,
van ROERENDE GOEDEREN, bestaande in:
Een Huis van Planken opgetrokken en met Pannen gedekt.
Een Huis van Planken opgetrokken met Pannen en Sierappen gedekt.
En zulks ten verzoeke van den Chinees TAN KINSOEI, handelaar, wonende ter hoofdplaatse *Bodjonegoro,* executant, en ten laste van voornoemden Chinees LIEM GIAMSOEI, geëxecuteerde.
De Buitengewone Deurwaarder,
(768) LAFONTAINE.

Omstreeks het midden der maand Mei a. s.,
op nader te bepalen dag,
zal te Salatiga Vendutie worden gehouden, van een Completen Inboedel, waaronder Rijtuigen, Paarden, eene belangrijke verzameling Bloemen, enz.
(757)

ONTVANGEN:
Billardlaken en Billardballen.
(769) THOOFT & Co.

Chinesche Fiches,
waaronder bijzonder zware en keurig à jour uitgesneden, voor 2 Speeltafels, in Sandelhouten doosjes;
Schaakstukken élégant en soliede bewerkt.
Ontvangen bij [770] DE GROOT, KOLFF & Co.

Wederom Verkrijgbaar:
Bengaalsche Gram,
als uitmuntend Paarden-voeder overbekend.
(771) P. JOHANNES & Co.

Versche Cachet-Boter	*f* 15.00
Puike Madera 24/2	„ 28.00
Heerlijke, en smakelijke Roode-Wijn	„ 11.00
Lekker, en goed schuimend Hollandsch Bier	„ 7.00

bij GOSENSON.
(750) *Komedie-Straat.*

Per Christina:
100 kisten Valkerbier,
op 1 en ½ flesschen.
(772) THOOFT & Co.

UITMUNTENDE BOTER	*f* 13.—
Id. Z. M. KAAS	„ 5.—
ROODE TAFELWIJN	„ 9.—
MADERA DRIJ 24/1 fl.	„ 24.—

en verder alle mogelijke TOCO-ARTIKELEN, goedkoop, goed, en kontant.
(773) TORLEY DUWEL & Co.

Ontvangen:
PLAAT-IJZER
van verschillende dimensiën, Zweedsch IJzer, Zink, Spijkers, Ballastschoppen, enz.
[774] THOOFT & Co.

DOOR DE AGENTEN VOOR NEDERLANDSCH-INDIË:
G. KOLFF & Co. te *Batavia,* DE GROOT, KOLFF & Co. te *Samarang* en THIEME, KOLFF & Co. te *Soerabaija,*
is de inteekening geopend op het
WOORDENBOEK DER NEDERLANDSCHE TAAL
DOOR
Dr. M. de Vries en Dr. L. A. te Winkel,
Leden der Koninklijke Academie van Wetenschappen.

Uitgave van Martinus Nijhoff, A. W. Sijthoff en D. A. Thieme in Nederland.

Vier à vijf afleveringen zullen jaarlijksch het licht zien.
Prijs in Indië: slechts ÉÉN Gulden per Aflevering.
ZES DUIZEND INTEEKENAREN telt dit **WOORDENBOEK** reeds in *Nederland* en *België.*
Een volledige Naamlijst der Inteekenaren in Nederlandsch-Indië zal voor het werk worden geplaatst.
Prospectussen voor Indië, Proeven van Bewerking, Inteeken-Lijsten zijn alom verspreid en op aanvrage verkrijgbaar. (775)

Ontvangen:
Thee- en Sigarenkisten, Ombredoozen, Inktkokers, Pendules, Photographie-Album en Lijsten in alle genres, Stéréoscopen, Heeren en Dames Nécessaires, Papeteries, Muziek- en Wisselportefeuilles, Portemonais, Ronde-, Zak- en Friceerkammen en Toiletdoozen.
Odeur *Société Hygiénique* en puike Eau de Cologne.
Schaak-, Dam-, Domino-, Lotto-, Schimmel-, Loterij-, Mozaik-, Cubiek- en andere spelen, Goochelrdoozen, Verwdoozen, Gereedschapskistjes en eene menigte ander SPEELGOED, waaronder ongeverwd.
(751) H. F. GRIVEL.

PAS ONTVANGEN:
Exquise Allsopps Pale Ale
met Etiquettes van echtheid voorzien, bij
(776) SOESMAN & Co.

Boekhandel de Groot, Kolff & Co.
Samarang.
[777]
ONTVANGEN:

De Bruin Kops. De Kennis der Spoorwegen, met platen	*f*	4.—
Engel. Beelden uit het leven	„	4.—
Ernst Renan. Leven van Jezus	„	4.—
Caloni. Het Leven van Jezus, volgens Renan	„	3.—
Het Kamp van Châlons; vechtwijze en opleiding der Fransche Infanterie	„	3.—
Kraakamandelen voor Lagchers en Denkers	„	2.—
Manitius. Leerwijze der Italiaansche Taal	„	6.—
Molière. Oeuvres complète, pracht-uitgave	„	25.—
Paul de Kock. Oeuvres complète, minatuurformaat, 114 deeltjes	„	45.—
Manuel pratique des Tribuneaux Militaires	„	7.—
Lijell. De geologische bewijzen voor de oudheid van het menschelijke geslacht	„	9.—
Pasteur. Bouwkundig Woordenb., 3dn. geb.	„	15.—
Kroon. Zuid-Holland, met platen	„	14.—
S. J. van den Bergh. Reis in Zwitserland, met Staalgravures, 2dn.	„	16.—
Bomhoff. Holl.-Fransch Woordenboek 2dn.	„	7.—
Picard. Eng.-Hollandsch id.	„	6.—
Weiland. Groot Nederd. id.	„	18.—
„ Kunstwoordenboek	„	14.—
Volledig Handboek voor vrouwen en meisjes	„	3.—
De Hollander. Land- en Volkenkunde van Ned. Oost-Indië, 2 dn.	„	14.—
Van Kerkwijk. Geodesie	„	8.—
Mr. de Jongh. Burgerlijk Wetboek	„	15.—
De Gelder. Handboek voor Notarissen	„	12.—
Van Uijepieterse. Notaris-Ambt.	„	14.—
Volks-Encyclopaedie, 2 dn. in 3 banden.	„	5.—
Heinrich Heine's Sammtliche werke, 23 dn.	„	35.—
Ganot. Natuurkunde, met platen	„	10.—
Scholl. Gids voor Machinisten	„	12.—
Bernouilli. Vademecum	„	8.—
Valentijn's Oud en Nieuw Oost-Indië, 3 dn.	„	30.—
Osiander. Volks-Geneeskunde	„	3.—

Vertrekkende Personen.
A. F. LENS,
gemagtigde *O. I. M. van Adm. en Lijfrente.* (755)

Muziek-Vereeniging St. Cecilia.
De trekking der GELD-LOTERIJ van voornoemde Vereeniging is bepaald op primo Juni, terwijl er nog Loten verkrijgbaar worden gesteld en met 31 Mei, zullende de nog overblijvende na dien datum weder worden ingetrokken.
P. S. De Agenten worden verzocht hiermede dachtig te willen zijn.
Namens de Directie van bovengemelde Vereeniging,
SAMARANG, 17 April 1865. (753) J. G. SEVERING.

Veemarkt Samarang 1 Mei 1865.
Aan belanghebbenden wordt bekend gemaakt
de Kommissie van keuring bestaat uit de Heeren:

REGENT VAN SAMARANG.	G. L. REEDIJK.
REGENT VAN KENDAL.	J. PH. VON HEMERT.
CONTROLEUR VAN SAMARANG.	C. VAN LENNEP.
„ „ KENDAL.	

Kommissie voor de plaatsing:
Assistent-Resident voor de Policie van Samarang, Regent en Kontroleur van Samarang.
Kommissie voor de Volksfeesten:

M. A. JASPER.	F. J. KNOOPS.
C. NORTIER AZN.	A. A. OVERGAAUW PR.

Kommissie voor de Wedrennen:

W. BOSCH.	G. L. REEDIJK.
Mr. J. J. SCHNEITHER.	C. L. DANKMEIJER.

Wedrennen.
De Commissie belast met de wedrennen bij gelegenheid van de opening 1865, te Samarang te houden Veemarkt, maakt aan belanghebbenden bekend, dat het Programma ter lezing ligt bij den Heer C. L. DANKMEIJER.
De regeling der Wedrennen is als volgt:
1°. Voor Inlanders drie keer rond de baan, prijs *f* 50.—
2°. Voor Europeanen op Paarden hoog 4 voet 2 duim Rijnl. drie keer rond de baan, *f* 50.— of een Zilver Horologie.
3°. Voor Europeanen op Paarden van 4 duim Rijnl. of daar beneden drie keer rond de baan, prijs *f* 50.— of een Zilver Horologie.
4°. Harddraverij voor Europeanen twee keer de baan, prijs Samarang's Veemarkt-Beker. (7..)

IJs-Fabriek.
De ondergeteekende geeft hierbij aan het publiek kennis, dat het Depôt voortaan des ... slechts geopend zal zijn des morgens van 8...
[778] T. DOW...

Verloren of zoek geraakt.
Een POSTWISSEL *f* 47,25, verzonden te ... door L. A. F. BERRETTY, 2de Luitenant K... meester, volgens opgave op 7 Maart 1865 ... No. 368, bestemd voor ondergeteekende, ... niet ontvangen. J. J. DE MUN...
AMBARAWA, den 19den April 1865. (7..)

't genieten van uw beider bestaan. Uw beider namen hoor ik roepen door de tortel in 't geboomte, door den wind als ze suist of buldert; uw beider naam staat me in liefelijke kronkeling geschreven op de vlakte van 't meer, in rangschikking van kleur op de blaadjes der bloemen, in gloeiend schrift op de zon zelve, die vlekkelooze oorsprong van ons bestaan. En, TELASCO, als ik neêrkniel naast den INCA, om met al de kinderen van Peru, onzen god te bidden om zegen voor zijn land, dan was mijn bede één zucht: uw naam! En, KUSCO, bij 't danken voor de zegeningen die de oorsprong van het licht schonk aan 't blinkend land van Peru, dankte ik, de dochter der INCA's, met dit éne woord: Kusco!

Daarom, o edele broeders, laat me vrij van keuze, ik kàn niet!... ik kàn niet!"

Aldus sprak de dochter der zon.

Maar TELASCO antwoordde:

„De zon heeft gesproken, en gezegd dat gij kiezen zoudt, AZTALPA"...

— Hé... EMMA heette zij...

— Neen, AZTALPA, riep WOUTER, wien de geestdrift het gehengen weêrgaf, ze heette AZTALPA. TELASCO zeide:

„De zon heeft gezegd dat gij kiezen zult. Zoudt gij 't gebod der zon niet opvolgen?"

„Laat mij sterven, TELASCO!"

„Neen, ik, *ik!*"... riepen beide broeders tegelijk.

„Beslist gijlieden dan, wien uwer ik moet kiezen, ik zal gehoorzamen"...

„Kies TELASCO", riep Kusco.

„Kies KUSCO", riep TELASCO.

Maar het meisje kon niet gehoorzamen aan beider gebod tegelijk, en durfde niet ongehoorzaam wezen aan één der geboden.

TELASCO bedacht zich.

„Ik weet, ik weet! riep hij. Hoor AZTALPA, en gij Kusco, hoor naar mijn voorstel. Dat heeft mij een god ingegeven! Zijn niet de vederen uwer pijlen blauw, mijn broeder? Zijn niet de mijne rood? Hoor-aan! Morgen, vóór 't verschijnen der zon, zullen wij te-zamen uitgaan naar 't jagtveld. Wij zullen ons plaatsen in het kreupelhout... gij, honderd schreden voorbij den boom die AZTALPA's naam draagt, door ons beiden gesneden in de schors. Ik, honderd schreden aan deze zijde van dien boom. Daar zullen wij het uitzigt hebben op den heuvel, waarlangs 't wild vlugt, als het wordt opgejaagd door de jagtgezellen. Wij beiden leggen aan op de eerste hinde, die er opdaagt uit het woud. Als de vederen van den pijl die haar doden zal, rood zijn, wil ik dat AZTALPA mij kieze. Als 't uw pijl is, Kusco, die 't wild treft... als de getroffen hinde *uw* kleur draagt"...

De beide broeders bedekten zich 't gelaat, als vreesden zij iets te zien, wat uitslag spellen zou van den vreesselijken strijd, dien TELASCO voorsloeg.

„Ik neem aan! riep Kusco op-eens, ja, TELASCO, ik neem uw aanbod aan. O, waarlijk, die straal van licht in uw hart, was een boodschap der goden. Ik neem aan, ik neem aan... mij zal zij kiezen, als de vederen blauw zijn! O stem toe, AZTALPA, beloof dat gij berusten zult in den uitslag van TELASCO's voorstel!"

„Zweer ons dat met duren eed, AZTALPA!" smeekte de andere broeder.

En het meisje beloofde, en riep daarbij de heilige zon aan, haar hart te rigten naar de kleur der veêren van den pijl, welke den volgenden dag de eerste hinde treffen zou, die er opdaagde uit het woud.

Den volgenden morgen, vroeg, bij 't eerste licht der zon, hoorde TELASCO van verre, hoe de jagtgezellen het wild opjaagden, met trom, bekkens en geschreew. En daar, regt vóór hem, lag de kleine heuvel, waar gewoonlijk 't wild het geboomte verliet, als het schrikkend wegvlood voor 't gevaarspellend geraas. Zóó jaagde andere TELASCO niet. Zóó was de buit te ligt gewonnen, en zelfs kwam zoo'n jagt hem voor, als verraad. En ook nu jaagde TELASCO niet op die wijze, want zie, z'n pijlkoker lag naast hem, en de hand die de boog moest spannen, ondersteunde het hoofd.

Toch greep hij eindelijk langzaam de roede, de pijl, toch vatte z'n trage linkerhand den boog, gereed te zijn tot misschieten, als de eerste hinde zich vertonen zou. „Misschien heeft de opmerkzame Kusco mijn pijlen gesteld, bij 't zamen uitgaan dezen nacht." Zo dacht hij, en maakte zich tot zorg, dat er één pijl zou ontbreken aan ... Het gerucht kwam nader. Weldra zou...

Dáár vloog een hert, hooggeweid... wilde ... ruige zwijnen... bevallige gazellen... méér hertebuffels... zwijnen weêr... o God, de hinde, de hinde daar wàs zij! Daar stond het verschrikte dier, de op een heuvel, bloutgesteld aan de wisse ... der beide jagers... neen, ditmaal beschermd ... TELASCO's en KUSCO's edelmoedigheid.

Want TELASCO schoot in de lucht, en hij ... z'n pijl met de ogen, maar sloot ze weêr, ... voortestellen hoe die pijl hem-zelf 't hart doorboorde...

(Wordt vervolgd.)

Huwelijken.

Getrouwd:

H. J. TEN HAVE
met
C. OFFERS.

SOERABAIJA, 15 April 1865. (789)

Geboorten.

Bevallen van een' *ZOON,* J. S. ROGGE, *Knops.*
ATAPOEPOE (*Timor*) 27 Maart 1865.
Eenige kennisgave. (756)

Op heden bevallen van een' *ZOON,* J. M. C. SLOOT, geliefde Echtgenoot van
C. ANDREAS.
SAMARANG, den 13den April 1865. (790)

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER* J. CARON, geliefde Echtgenoot van
(791) C. W. MEHLBAUM.
SALATIGA, 14 April 1865.

Bevallen van een' *ZOON,* Ch. A. VON MOSCH, geb. *Gaerthé.*
Eenige kennisgave. (792)
SAMARANG, 15 April 1865.

Voorspoedig bevallen van een' welgeschapen *ZOON,* de geliefde Echtgenoote van
SOERAKARTA, 16 April 1865. R. SEIJDEL.
Eenige kennisgave. [793]

Sterfgevallen.

Heden overleed ons jongste Dochtertje, oud ca. 1½ maand.
H. E. EIJSSELL.
C. C. EIJSSELL.
van Gessel.
BODJA, 18 April 1865. (794)

Samarang.

De *Javasche Courant* van heden bevat een koninklijk besluit, waarbij magtiging is verleend, om 1o. in te trekken en buiten werking te stellen:

a. het besluit van den Kommissaris-Generaal over Nederlandsch-Indië, van 6 Januarij 1829, no. 8 (staatsblad no 3), houdende bepalingen omtrent het begieten der wegen te Batavia, Samarang en Soerabaija, voor Batavia reeds buiten werking gesteld bij de resolutie van 2 Oktober 1829, no. 3 (staatsblad no. 96);

b. het reglement voor de broodbakkers te Soerabaija, vastgesteld bij het besluit van den Kommissaris-Generaal over Nederlandsch-Indië van 2 Februarij 1829, no. 35 (staatsblad no. 10).

2o. Deze ordonnancie in werking te doen treden op den 1sten Julij 1865.

— De laatste nummers der *Singapore Freepress* maken gewag van een voortdurende oneenigheid tusschen Chinezen, welke dezer dagen in een vrij hevig straatgevecht overging; — van een Roomsch-Katholieke geestelijke, die in één der Ceijlonsche nieuwsbladen een zeer gemoedelijken brief heeft doen opnemen, waarin hij verklaart zijn ambt als priester te hebben neêrgelegd, omdat hij de stellingen in de Encyclica vervat, niet kon onderschrijven en dus zedelijk verhinderd meende te zijn, nog langer als leeraar op te treden; — van een brief, in de *Straits Times* geplaatst en onderteekend LINGARD, CRAIG & Co., waarin bitter geklaagd wordt over de harde behandelingen, door hen van de Hollandsche autoriteiten te Macassar ondervonden wegens een toegedicht verbreken van de haven-reglementen van Samarang; — van den tijd, welken de telegrammen uit Europa naar Britsch-Indië behoeven en onlangs nog minder dan 3 dagen bedroeg; — van een Chinees, die een groot getal koeli's uit China had gehaald, om hen voor Singapore of Pinang te gebruiken, en die op een goeden dag bevond, dat de koeli's allen verkocht waren door een paar andere Chinezen, die in het huis, waar de nieuwelingen hun intrek hadden genomen, binnengegaan waren, zich als de wezenlijke eigenaars hadden voorgesteld en gedragen, en de koeli's tegen een behoorlijken prijs hadden overgedaan aan menschen in Johoro en Riouw, waarheen ze onmiddelijk moesten vertrekken.

— Wij vernemen met genoegen, dat de firma MACLAINE WATSON & Co. den aandeelhouders in de Stoomvaart-Maatschappij, lemited, voorstelt, om met het terug vorderen der reeds gestorte gelden te wachten tot de aankomst van den Heer ROBINSON (in September), als wanneer de kwestie in een algemeene vergadering met dien Heer kan worden beslist. Wij vertrouwen, dat wel niemand der aandeelhouders bezwaar zal hebben, om dat voorstel aan te nemen; 't eenige, dat men waagt, is een paar maand rente!

— De *Soerabaija-Courant* maakt melding van een moordaanslag op den Resident van Banda op 27 of 28 Maart jl. Het verslag vindt men onder de rubriek Binn.-Berigten.

Men schrijft ons uit **Tagal**, dd. 19 April:

Gisteren werden Tagal's ingezetenen verblijd door de tijding, dat Z. M. den Koning behaagd heeft onzen hooggeachten Resident te benoemen tot Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Binnenlandsche Berigten.

Batavia, 15 April 1865: Men verneemt dat het Hoog Geregtshof van Ned. Indië weldra door toevoeging van een Vice-President en twee leden een uitbreiding bekomen zal, wier noodzakelijkheid zich reeds lang en dringend gevoelen deed.

Ook het aantal leden van den Raad van Justitie te Batavia zal waarschijnlijk worden vermeerderd. Zonder dien maatregel zou een goede regtspraak, bij de steeds toenemende regtsgedingen weldra een onmogelijkheid zijn. (*Bat. H. Blad.*)

— Het voor den Raad van Justitie aanhangig geding van het publiek-ministerie contra mr. L. J. A. Tollens, had heden morgen wegens ziekte van den officier van Justitie, mr. Godefroy, geen voortgang. Door onderscheidene getuigen zijn ter teregtzitting minder gunstige verklaringen afgelegd betreffende de behandeling der gevangenen te Buitenzorg. Volgens hen zou ook het voedsel der gevangenen steeds in de woning van den Djaksa zijn bereid geworden, en alleen tijdens het verblijf van den Regter Commissaris te Buitenzorg, van goede qualiteit zijn geweest. De pleidooijen zullen aanstaanden dingsdag worden gehouden.

— In een schrijven uit **Tjiamies** lezen wij: Nieuws is hier niet, dan dat men uit Cheribon in massa herwaarts komt om rijst op te koopen, en zoo de kleine man, verlokt door de prijzen, meer verkoopt dan hij consumeren moet, bestaat ook hier het vooruitzigt, dat wij omstreeks Junij gebrek aan rijst zullen hebben. (*Java Bode.*)

BONTHAIN. Gisteren morgen omstreeks acht ure ontvingen wij de tijding, dat er zeeroovers in het gezigt waren, en zij in den onmiddellijken omtrek van deze plaats bezig waren met menschen te rooven (Kailie en Pasaroengie). Bij de Kampongs aan het strand gelegen, de eerste W. 1½ paal en de tweede 1 paal Oostelijk van het fort gelegen. Bij de laatste Kampong zijn zij aan het strand genaderd, waar zij vrouwen bezig zagen met het zoeken van eenige schelpjes; doch toen deze naar de Kampong vlugtten, zijn zij ook weêr zee in gegaan om de in kleine praauwtjes bezig zijnde visschers op te pikken, en de ledige praauwen te laten drijven; terwijl zij verder op in de nabijheid zijnde handelspraauwen jagt maakten; — doch wat hun niet gelukt is, en wel om de volgende reden. Zoodra n. l. het berigt hier was, begaf de heer *de Villeneuve*, Controleur alhier, zich naar Pasaroengie, waar men hem kwam zeggen dat zij in de nabijheid waren, en bevond ze ook werkelijk op zee in het gezigt van die kampong. Dadelijk werden door hem eenige praauwpedjala's van daar met de meeste vlugheid bemand en bewapend, en binnen 10 minuten na zijne aankomst stak hij in zee ter vervolging van dat zeegebroed, dat wij nog altijd op ± 2 paal afstands in zee zagen, eenige kleine visschers-praauwen vervolgende, waarvan wij er een paar zagen nemen. Toen de Controleur hen na één à 1½ uur roeijens en zeilens hen goed begon te naderen, en verscheidene handelspraauwen die van om de Oost kwamen, en hem volgden om hun te vervolgen hielden zij af. Toen onze luitjes hen al te digt op de hielen zaten, begonnen zij behalve hunne zeil ook alle roeikracht te beproeven om zulk een onaangename ontmoeting te ontkomen, wat hun dan ook spoedig gelukte, daar zij door die vereende krachten minstens de dubbele van hunne vervolgers bekwamen. Zij stelden koers naar Saleijer. Het was dan ook hun voornemen daar te beproeven een goede buit te maken, hetgeen wat hier bekend is geworden door een ontsnapte gevangene of liever vrijgegevene, die door een praauw, waarop de Djaksa van hier zich bevond, is opgevischt. Volgens de berigten van dezen persoon en tien gearriveerde handelspraauwen waren het echte roovers-praauwen Mangindanaonezen. Ze waren 4 in getal van de grootte van 5—7 koijangs, en hadden bij zich vervaardigde Sampans, die met 20 man bemand, de praauwen vervolgden en steeds gemeenschappelijk handelden (taktisch); terwijl de groote praauwen ver in zee zich ophielden.

De roovers kwamen van om de West en hadden eergisteren avond op de kust van Djeneponto menschen geroofd, waarvan den Hr. *de Rooze* ambtenaar ter beschikking de tijding ontving.

De kruisboot werd dadelijk uitgezonden om die lastige lui op te zoeken; maar die schijnt den verkeerden weg uitgegaan te zijn, ten minste de roovers schijnen er geen last van gehad te hebben, en hebben hunnen togt heel deftig al roovende voortgezet tot hier.

In deze Afdeeling hebben zij, zoo ver wij weten, 16 menschen geroofd. De naam van hun hoofd is onbekend. Het is een man van eene tamelijke ligchaamsgestalte gezet, en van eene ligtbruine kleur; terwijl de mandoor of het tweede hoofd een ringbaard draagt.

Had men te *Djeneponto* geen tijd en gelegenheid genoeg om het berigt van de nabijheid dier zeeroovers naar *Bonthain* te zenden, dan had men zich daar kunnen voorbereiden, hen nog geduchter te ontvangen. *Red.*

(M. C.)

— Volgens berigten van **Banda** ontvangen, heeft, op den 27en (volgens anderen) den 28en Maart jl. het volgende plaats gehad.

De Goramsche radja van Amar (Ceram), Paha-Lawang genaamd, had ruim ander half jaar geleden vergunning gevraagd en verkregen, om naar Singapore te gaan, onder de voorwaarde dat hij met de eerste west-moeson in zijn land zou terugkeeren, waaraan hij niet voldaan heeft, maar had zich op eigen gezag naar Mekka begeven en is daar Hadjie geworden. Eene maand geleden is hij hier ter plaatse aangekomen en heeft zich toen bij den Resident aangemeld. — De Resident heeft hem toen zijn ongenoegen te kennen geven en hem voorloopig in zijne betrekking geschorscht en aangezegd het gouvernement hiervan onderrigt zou worden, — liet hem toen den knop van zijn rotting, het teeken zijner waardigheid ontnemen — omdat Paha-Lawang tegen de voorschriften en zonder 's Gouvernements toestemming zich naar Mekka begeven had en omdat hij ongeveer twee jaren zijne negorij aan haar lot overlatende zich onwaardig en ongeschikt toonde om gezag uitteoefenen.

Men wil verder, dat de vader van Paha — La-wang ook door den Heer Nieuwenhuijs, toen als waarnemend resident van Banda, ontslagen is als Inlandsch Hoofd en zou dus de zoon uit wraak voor de hem en zijnen vader vermeende aangedane beleediging en opgewonden door fanatisme, als jong ingewijd priester, zich misschien geroepen geacht hebben de wreker te moeten zijn van de aan zijn geslacht gepleegd onregt. — In den morgen van den 27en begaf de radja Paha-Lawang, zich ten 10 uren naar het residentie kantoor en werd, schijnbaar ongewapend, zonder argwaan te veroorzaken, door de oppassers tot den resident toegelaten — maakte zich plotsling meester van twee sabels, welke aan de deur hingen en de oppasses toebehoorden.

Hiermede gewapend viel hij den resident aan en bragt dezen een paar kapwonden toe.

Een oppasser die hem gevolgd was — had hem vast gegrepen — de resident was inmiddels met hem handgemeen en heeft toen een steek met een klein scherp mes, in de regterborst ontvangen, welke gelukkig niet gevaarlijk schijnt. — Paha-Lawang is gevangen genomen en is herstellende van eenige bij die worsteling, bekomen wonden.

De resident bevindt zich vrij wel en zal zijne werkzaamheden, weder spoedig hervatten. — Men kan dit feit niet aan politieke oorzaken, maar wel aan persoonle vete toeschrijven.

Landmail Berigten.

Algemeen Overzigt.

Aller oog is thans gevestigd op Pruissen, waar de tweespalt tusschen regering en volksvertegenwoordiging eer schijnt toe dan af te nemen, terwijl de heer von Bismarck meer en meer laat blijken, dat hij er op uit is de hertogdommen in te lijven. Zijne agenten zijn in die gewesten ijverig in de weer om de bevolking voor die inlijving te stemmen en men wil, dat hij zich zou verbonden hebben, om zoo hij in zijnen plannen slaagt, het noordelijk gedeelte van Sleeswijk voor een matige vergoeding weer aan Denemarken af te staan. Inmiddels heeft hij eene dépêche naar Weenen gezonden, waarin hij zijne vorderingen ten aanzien der hertogdommen kenbaar maakt. De inhoud dier dépêche is wel is waar nog niet officieel bekend geworden; doch naar men van verschillende kanten hoort, is de strekking, dat hij de nauwste aansluiting bij Pruissen wenscht, namelijk: zamensmelting van strijdkrachten der hertogdommen met het Pruissische leger en de vloot; volledige beschikking over de militaire posities van de beide oevers van den Alsener Sund, Duppel en Alsen, de oorlogshaven van Kiel, de versterkingen aan de beide uiteinden van het te graven Noord-Oostzee kanaal; toetreding van de hertogdommen tot het Duitsche tolverbond, en wat dies meer zij. Kan Oostenrijk zich met die eischen vereenigen, dan is Pruissen bereid, om in overleg te treden over de wijze, waarop zal worden overgegaan tot het constitueeren dier landen op een monarchalen grondslag. Dat het kabinet van Weenen zulke eischen — indien ze werkelijk gedaan zijn — onaanneembaar zal verklaren, is te verwachten en blijkt ook reeds genoegzaam uit de taal der half officieele Oostenrijksche bladen. In het algemeen hebben die vorderingen een alleronngunstigsten indruk gemaakt, zelfs in Frankrijk, waar sommige bladen, die geacht worden onder den invloed van de regering te staan, sedert eenige dagen een hevigen, dreigenden toon tegen Pruissen zijn beginnen aan te slaan. En toch gelooven wij, dat von Bismarck, zoo geen buitengewone, onvoorziene gebeurtenissen tusschen beide komen, ten slotte het spel winnen zal.

In Oostenrijk heeft het ministerie begrepen dat het zaak was met de liberale partij niet te breken en dus aangeboden om op de verschillende budgetten *f* 100,000 te bezuinigen, op voorwaarde echter, dat kamer aan de regering toestaat om die bezuinigingen over de verschillende hoofdstukken naar goedvinden te verdeelen. Dit is ten einste men stap op den goeden weg. Oogelukkiglijk beteekent zulk eene verklaring niet veel bij den berooiden staat der schatkist en de in het oog loopende vermindering van de algemeene welvaart van het land. In de laatste dagen waren er onrustbarende geruchten in omloop nopens het sluiten van eene nieuwe leening en van eene reductie der rente. Nu is het een zoo wel als het ande onwaarschijnlijk, omdat eene leening onmogelijk zou zijn, en het laatste het krediet van den staat voor altijd zou vernietigen; maar reeds de omstandigheid dat zulke geruchten in omloop kunnen komen, bewijst hoe treurig het met de Oostenrijksche finantien gesteld is. — De vierde verjaardag der constitutie is er zeer flaauw gevierd; de plant is daar in vreemden grond en wil nog maar niet tieren.

Aan de belofte der Oostenrijksche regering om den in Oostenrijksche gevangenissen vertoevenden Polen de vrijheid te schenken, is in de laatste dagen der vorige maand voldaan. De vroegere dictator van Polen, Langiewicz, heeft zich naar Zwitserland begeven.

Even als Oostenrijk hebben Spanje, Italie en Turkije op den duur met geldgebrek te kampen. In Spanje schijnt het ernst te worden met het bezuinigen en men wil, dat onderscheidene grandes genegen zijn het voorbeeld der koningin te volgen en de schatkist krachtdadig bij te springen. De commissie der Cortes tot onderzoek der wetsvoordragt betreffende het verlaten van St. Domingo, heeft daarover rapport uitgebragt. Zij keurt het ontwerp goed en het gevaar, dat het ministerie ten aanzien dezer zaak van de zijde der vertegenwoordiging dreigde, is hiermede, althans in zoover de kamer van afgevaardigden aangaat, voor een groot deel geweken. — Het Italiaansche budget stelt, nadat er aanmerkelijke bezuinigingen op gebragt zijn, de uitgave voor 1865 nog op een totaal van 876,653,300 fr., d. i. 207,200.746 meer dan het totaal der inkomsten. Een schoon vooruitzigt! — De Turksche regering schijnt het voorbeeld van Italie te willen volgen en de geestelijke goederen te willen secularisseren. Gelukt haar dit, dan zal de finantieele toestand van het Ottomannische rijk voorloopig ten minste weer op een beteren voet gebragt zijn.

Het ontwerp-adres van den Franschen senaat, in antwoord op de troonrede, is thans ingediend. Het is even kleurloos als de vorige adressen. De clericale partij zal waarschijnlijk bij de discussien de regering aanvallen wegens hare optreding tegen de bischoffen ter zake van de encyclica.

Parijs heeft weer een been om aan te kluiven. Binnen eenige dagen zal *Het Leven van Cèsar* het licht zien en is reeds de voorrede en zelfs een soort van analyse van dat werk bekend geworden. Indien voorrede en analyse den waren aard van het werk aangeven, dan zal het een boek van politieke strekking zijn en de keizerlijke auteur aan het tijdvak van den Romeinschen imperator lessen ontleenen voor het heden en de toekomst; dan zijn die lessen niet eene louter persoonlijke opvatting, maar de zuivere historische waarheid. De keizer wil alle kleingeestige uitleggingen, welke vroegere en latere schrijvers aan de daden van Cezar gegeven hebben, ter zijde laten om zijn held voor te stellen in al zijn grootheid, als een Messias die de volken den weg wees en in een kort tijdsverloop het werk van eeuwen verrigte. Zoo iemand was Julius Cesar, zulke mannen waren ook Karel de Groote en Nopoleon I. Natuurlijk vindt men in Parijs reeds velen die zich haasten het werk van den keizerlijken auteur te bewierooken; hoewel het ook reeds niet aan kritiek ontbreekt. Buitenslands zal het zeker eene scherpe kritiek uitlokken. Onze lezers vinden overigens een uittreksel uit de voorrede en het eerste deel, in zooverre het bekend is geworden, later onder de *Fransche Post.*

De tijdingen uit Griekenland luiden weer alles behalve gunstig. De rooverijen nemen op eene schikbarende wijs toe en al wat gedaan wordt om ze te beteugelen, blijkt, vruchteloos te zijn. De schatkist is ledig en het gouvernement heeft slechts met de grootste moeite eenig geld voor de dringendste behoeften van de nationale bank kunnen krijgen. Wat nog erger is, er bestaat eene politieke agitatie in het land; in sommige steden worden openlijk revolutionnaire plakkaten aan de muren gehecht. Ook op de Jonische eilanden begint zich ontevredenheid te vertoonen; sommige inwoners, die tot leden van den staatsraad waren benoemd, hebben daarvoor bedankt. De minister van binnenlandsche zaken, die zich naar Corfu had begeven, om een onderzoek naar de laatste wanordelijkheden in te stellen, werd koel ontvangen. Het zal nog lang duren voor dit rijk geconsolideerd is!

De Noordelijke troepen in Amerika zetten hunne zegepralen voort. Charleston, dat, zoo als men zich zal herinneren, reeds voorlang door hen belegerd werd, is thans ook in hunne magt gevallen. De generaal Beauregard, bevelhebber der plaats, ziende dat zij niet langer te houden was, heeft haar met zijne troepen ontruimd; waarna de generaal Sherman, bekend door zijn stouten togt in Georgie, de stad is binnengetrokken. De Zuidelijken hebben alvorens 6000 balen katoen, die zich in de bovenstad bevonden, aan de vlammen prijs gegeven. De brand heeft zich daarop verder verspreid en wel met zulk eene hevigheid, dat een gedeelte der stad vernield is.

Men zegt, dat de minister van finantien in het kabinet van Washington, de heer Fessenden, zal aftreden.

In Mexico ziet het er nog altijd niet goed uit. De strijd tusschen de Juaristen en de keizerlijken duurt voort. Te gelijk wordt verzekerd, dat in het budget een deficit van 20 millioen bestaat. Bovendien legt de nieuwe keizer met de geestelijkheid niet weinig overhoop, omdat hij aan deze niet al hare goederen terug geven wil. Zij zegt nu, dat zij zich in hem bedrogen heeft. Een ongunstig verschijnsel is het gerucht, dat keizer Maximiliaan geprotesteerd heeft tegen de afkondiging en de ratificatie door den Oostenrijkschen rijksraad van de acte van afstand, welke hij aan zijn broeder Frans Joseph vóór zijn vertrek naar Mexico op het kasteel van Miramar had ter hand gesteld. Zou de nieuwe keizer alreeds voor de duurzaamheid van zijn kroon beginnen te vreezen? Intusschen verdient het gerucht ten zeerste bevestiging.

Engeland.

De bekende opoffering door de koningen van Spanje ten behoeve van haar land gedaan wordt en te regt hoogelijk geprezen. De domeinen door haar afgestaan zullen bij verkoop ongeveer 75 millioen gulden voor de schatkist opleveren. De spaansche natie houde echter in het oog, — en zij krijgt deze waarschuwing van een blad met welks zienswijze hierover wij ons vereenigen, — dat maatregelen van dien aard niet geschikt zijn de financiën van een land te redden. Een politiek van omzigtigheid en spaarzaamheid zou, doordien de hulpbronnen van Spanje niet in nutteloze oorlogen verspild, maar goed aangewend wierden, de inkomsten der schatkist vermeerderen of, wat op hetzelfde neêrkomt, hare lasten op een meer zekere en meer duurzame wijze verminderen. De grootmoedige daad van koningin Isabelle is een lofwaard blijk van sympathie gegeven aan hare onderdanen, maar de vorstin moet zich daarom niet verbeelden dat zij met dusdanige opofferingen de gisting zal bezweren, die thans op nieuw onder de politieke partijen in Spanje heerscht. De toestand van dat land is ernstig, en behoeft andere geneesmiddelen. De onverzoenlijke, aanhoudende strijd, dien de „liberale unie" en de gematigde (ook liberale) partij in de Cortes voeren, schijnt het voorteeken van hagchelijke gebeurtenissen te zijn. Gelukt het aan het kabinet Narvaez niet de volkomene zege over zijne tegenpartij te behalen, dan zal zijne nederlaag gevolgen hebben, die tot een radikale hervorming der tegenwoordige staatsinstellingen van Spanje zullen kunnen leiden. Hierbij vergete men niet dat de oude carlistische partij, den toestand zeer goed kennende, bereid en gereed is het hoofd op te steken.

De spaansche minister van financiën heeft gisteren in de Cortes belangrijke bezuinigingen aangekondigd.

— In Engeland zijn berigten uit Abyssinië van jonge dagteekening ontvangen, volgens welke de engelsche konsul daar te lande, de heer Cameron, en andere Engelschen nog steeds door koning Theodorus gevangen gehouden, doch niet mishandeld werden. De vorst zeide dat hij hen niet in vrijheid zou stellen zoo lang hij geen antwoord op zijn schrijven aan koningin Victoria had ontvangen. Dat antwoord nu was reeds in Abyssinië, maar de overbrenger, de heer Rassam, bevond zich sedert vier maanden te Massowah, op de westkust der Roode Zee, wachtende op vergunning om daarmede naar de hoofdstad van Abyssinië te reizen.

— Het te Rijssel uitkomende dagblad *l'Echo du Nord* meldt, dat te Donain in eene steenkolenmijn eene uitbarsting is voorgevallen, welke, even als de uitbarsting te Dour in Henegouwen, zeer noodlottige gevolgen heeft gehad. Reeds zijn 24 lijken gevonden, en men wist nog niet met zekerheid het geheel getal omgekomen arbeiders op te geven. Men begroot het aantal vermisten op 10 à 15 personen. Tien arbeiders hebben min of meer ernstige wonden bekomen. Hoe groot de ramp ook zijn moge, mag men van geluk spreken, dat niet nog meer personen het leven hebben verloren, vermits, op het oogenblik van de ontploffing, omstreeks 300 werklieden zich in de groeve bevonden.

— In de City is het stil met de zaken en de financiële toestand verbetert niet, ofschoon de rentevoet bijna op de helft gedaald is sedert het hoogste punt van 1864. De nieuwe vennootschappen of kompagnien staan daarom niet stil, en in de maand Januarij verschenen zeer vele. Het publiek, is over het algemeen genomen, nogtans behoedzaam, en het plaatsen, of liever het verkoopen der aandeelen had minder grif dan vroeger, en is in sommige gevallen niet doenlijk ondanks agio-noteringen. Ook buitenlandsche leeningen gaan stroef van de hand, en de deelnemers in de jongste italiaansche leening verliezen thans $1^1/_4$ à $1^1/_2$ pct. Men mag dus hopen dat de manie, aandeelen in kompagniën te nemen, voorbij is, ten minste voor eenigen tijd. Hoe ver die somtijds gegaan is blijkt uit eenige bijzonderheden die aan het publiek onlangs herinnerd werden, met opzicht tot die zucht naar winst, welke tijdens de zoogenaamde *Sout-Sea bubble* in 1720 den ondergang van duizenden veroorzaakten. Toen werden 156 vennootschappen in gang gebragt met een gezamenlijk kapitaal van drie honderd millioen p. st., dat tamelijk overeenkomt met het bedrag in 1864 door het publiek ingeschreven, doch toen betrekkelijk grooter was. Onder de ongerijmdheden van dien tijd behoorde „eene kompagnie van vliegmachiens, eene van luchtpompen voor de hersenen, eene voor de genezingen van jicht en graveel, eene om boter te maken uit beukennoten, eene om weder planken uit zaagzel te maken, en eene om aan schrandere personen het waarzeggen te leeren"!! Men zou bij het lezen dezer zotte plannen, veronderstellen dat de eenige uitwerking van zulke aankondigingen slechts bespotting geweest ware, doch zoo groot was de ligtgeloovigheid bij het publiek, gesterkt door begeerte naar winst, dat de aandeelen der minst gelukkende kompagnie dubbel de oorspronkelijke waarde bereikten; de meesten liepen tot boven het viervoudige bedrag en sommigen stegen zelfs tot eene tienvoudige waarde in den marktprijs. De schuldbekentenissen der „Zuidzee-vereeniging," die de bron was, rezen van 87 tot 1100 pct., of elk maal het bedrag en het kapitaal van tien millioen werd tot honderdtien millioen vermeerderd, terwijl de agiotage dit tot tweehonderd vijfenegentig millioen opdreef. Deze voorbeeldelooze spekulatien op ligtgeloovigheid en winzucht, bevorderd ook door hen die er alleen op doelden om bij een hernieuwde vlaag van publieken waarzin het verkochte weder af te zetten, vielen eindelijk geheel in duigen en stortten talrijke huisgezinnen in het verderf. De *bubble* of zeepbel barstte en was sedert bekend onder den naam van *South-sea bubble*. Het is niet wel te veronderstellen dat zulke dwaasheden thans hervat zouden worden, en die 145 jaren geleden begaan, bewijzen dat de tegenwoordige tijd in dit opzigt door den verledenen verre overtroffen werd, doch er bestond (en er bestaat misschien nog, indien het niet beteugeld werd (gevaar dat bij het weder aanblazen van speelzucht aan sommige nieuwe ondernemingen, waarbij nog geen de minste ondervinding tot leiddraad strekken kon, eene waarde zou toegekend worden, die alléén berustte op de hoop dat een nieuw nog minder ervarene, en nog winzuchtiger kooper het gevaar, waaraan zijn voorganger zich blootstelt, zal overnemen tegen nog hoogere opofferingen van geld en verstand.

— Het regeringslid Gibson zeide onlangs in het Lagerhuis, dat de regering niet voornemens was zich in het beheer spoorwegen te mengen, maar de verantwoordelijkheid aan de direktiën overliet, die zich bezig hielden met het beramen van een middel van gemeenschap tusschen de reizigers en de konduktcurs. Spr. deelde verder mede, dat in 1864 ongeveer 220 millioen reizigers van de spoorwegen hadden gebruik gemaakt, behalve de geabonneerden. Van dat groote getal waren 14 gedood, terwijl op elke 315,638 reizigers letsel bekwam. De spoorwegkompagniën betaalden in 1863 £ 170,000 voor vergoeding.

Hoe moeijelijk het inmengen van regeringswege in de spoowegmaatschappijen wordt, blijkt uit het feit dat 149 spoorwegdirekteuren in het Lagerhuis en 58 in het Hoogerhuis zitting hebben, dus bijna $^1/_5$ van het getal leden in beide huizen. De waarde der spoorwegen in Engeland wordt geschat op £ 300,000,000 en men berekent dat er 100,000 personen bij werkzaam zijn.

— Te Madrid is in den laatsten tijd het gerucht in omloop gekomen dat door voorstanders van het absolute gezag der kroon in Spanje eene gewapende beweging beraamd werd en een aanslag op den persoon van den maarschalk Espartero, het hoofd der progressisten-partij, voorgenomen was. In de zitting der Kamer van Afgevaardigden van den 16den dezer dienaangaande ondervraagd zijnde, antwoordde de minister van Binnenlandsche Zaken, dat de geruchten met boos opzet door onruststokers verspreid, doch geheel ongegrond waren; dat de aanslag op den persoon van den maarschalk Espartero een belagchelijk sprookje was; dat het gouvernement evenwel eenige voorzorgmaatregelen had verordend, niet tot afwering van wezenlijke gevaren, maar ter gerustselling des publieks.

— De hevige storm heeft op de engelsche kust vele ongelukken veroorzaakt. Voor Hartlepool zijn twee visscherbooten met negen man aan boord vergaan. De zee wierp eene menigte visch en brokstukken van vergane schepen op het strand, waar een walgelijk tooneel plaats had, daar omstreeks 200 personen toegesneld waren, om het een en ander meester te worden, en toen de broeder van den kapitein van een der vaartuigen, dat was komen aanspoelen, zich dit wilde toeëigenen, werd hij door het roofziek gepeupel bijna doodgeslagen. Gelukkiglijk schoten de kustbeambten met geladen pistool te zijner redding toe. Zij, die zich van deze goederen wilden meester maken, waren meestal arbeidslieden, die vóór eenige weken den arbeid gestaakt hadden.

Frankrijk.

— *La vie de J. César* houdt hier aller aandacht bezig. De prachtuitgave zal in klein folio plaats hebben, en behalve het portret van Cæsar door Ingres, vele plattegronden en kaarten bevatten. Dit was de oorzaak van de groote duurte van het werk. Alle vorsten van Europa moeten op 's Keizers arbeid ingeteekend hebben, en de Keizer zou eenige exemplaren aan prinsen, staatsmannen en vreemde geleerden ten geschenke zenden. Het drie-vierde gedeelte van het eerste deel van het werk bevat algemeene beschouwingen over de romeinsche republiek, den toestand der politieke staatsregeling van dien tijd, en zelfs zeer uitgewerkte beschouwingen over het gezag in het algemeen, welke veel belangstelling zouden wekken, vooral als de pennevrucht eens Keizers.

De Keizer moet aan dit werk alle zorg besteed hebben en daaraan groote waarde hechten. Onderscheidene navorschingen hadden plaats gehad, en tal van geleerden was geraadpleegd geworden, zelfs naar Pharsalus waren twee officieren van den staf gezonden geworden tot het doen van topografische nasporingen. De Keizer had zich groote opofferingen getroost en alles uit zijn bijzondere kas bestreden. Wat de kosten van het drukken betreft verhaalt men, dat het werk minstens twintig maal herzien of omgewerkt werd. Een goed ingelicht persoon zegt twee en twintig maal. Men verzekert dat de akademie den keizerlijken schrijver een harer zetels bij de uitgave van zijn werk zal aanbieden.

Het meerendeel der senatoren heeft het als pligt beschouwd, op de pracht-uitgave van het werk over Julius Cæsar door Keizer Napoleon, in te teekenen. De heer de Villemain daarentegen heeft op een ondeugende wijze uit de zeven of acht brieven van Cicero over Julius Cæsar, eene plaats in het licht gesteld, inhoudende, dat Julius Cæsar zelf met zoo groot talent zijn leven beschreven heeft, dat slechts een gek in de gedachte kon komen, *na hem* hetzelfde te beproeven.

— De fransche bladen maken melding van een zonderling wezen dat zich vrijwillig uit het maatschappelijk leven verwijderd heeft en in de bosschen van Pierrefeus, in het departement Var huisvest. Hij heeft daar een hut van boomtakken vervaardigd, slaapt op drooge bladeren en is in een lang kleed gewikkeld, dat hij om zijn lenden en schouders slaat. Hij heeft een klein stuk land bebouwd, waarvan hij zich voedt. Jagen doet hij niet, en hij eerbiedigt den eigendom van anderen. De omgang met menschen zoekt hij niet, doch gaat ook niemand schuw uit den weg. Hij spreekt zeer elegant fransch en zijne manieren verraden iemand van eene fijne opvoeding en beschaving. De houthakkers kennen hem zeer goed en dragen hem hooge achting en liefde toe. Volgens een der bladen is zijn naam Laurent Lazare. Hij werd in 1826 in Savoye geboren, heeft ten gevolge van grievende teleurstelling het gezellige leven vaarwel gezegd, en leeft nu sinds drie en twintig jaren in de eenzaamheid. Herhaalde brieven zijner zuster, waarin zij hem bekend maakte, dat hem een aanzienlijke erfenis ten deel gevallen is, hebben hem niet kunnen bewegen in het maatschappelijk leven terug te keeren.

— Geruimen tijd was te Sarreguemines bij Nancy alles in rep en roer wegens een groot aantal stoutmoedige diefstallen, die des nachts gepleegd werden, zonder dat men er in slagen kon de daders op het spoor te komen. Een toeval heeft ten laatste tot de ontdekking geleid, dat de dieven in de kazernen schuilden; de bende bestond uit een deel van het 8e regement kurassiers, in overleg met een aantal ter slechter naam staande vrouwen. De kazerne was zoo gelegen, dat de kurassiers haar des nachts ongemerkt konden verlaten om de beraamde strooptogten. De justitie doet thans een gestreng onderzoek. De maarshalk Forey heeft van zijne zijde een dagorder uitgevaardigd, waarin de wanordelijkheden, waaraan die militairen zich schuldig maakten, naar waarde gebrandmerkt worden. Het gerucht wil dat de Keizer zou besloten hebben het geheele 8e regement kurassiers te ontbinden; dat de kolonel van het regement, hetwelk bovendien om zijne uitspattingen van allerlei aard berucht schijnt te zijn, van zijn rang ontzet zal worden schijnt in ieder geval vrij zeker. Hij is bereids door den minister van Oorlog naar Parijs ontboden.

Duitschland.

PRUISSEN. — De nieuwe militaire wet behelst geene enkele werkelijke koncessie, en in het wezenlijke geheel dezelfde als de twee jaren geleden ingediende. Want, van even als toen, is de kern van den eisch ook nu weder de twee laatste jaar-seriën der landweer in de reserve te verplaatsen, een eisch die, in de eigenlijke beteekenis, tegen de bekorting van den werkelijken dienstijd gerigt is. Daarentegen is van de vaststelling van de sterkte des legers, die sedert langen tijd toegezegd was, nu in het geheel geen sprake meer. Vreemd luidt het bij dit alles, dat de minister von Roon in zijne begeleidende toespraak nogtans te kennen scheen te geven, dat de regering haar laatste woord nog niet gesproken had, en men het dus met loven en bieden misschien nog wel eens zou kunnen worden. Bij de kamer voedt men echter op eene zoodanige vereffening weinig of geenŧ hoop. Eene door de regering ingediende kontingents-wet, met een gematigd cijfer voor tijd van vrede, zou welligt eene genoegzame meerderheid voor zich gewonnen hebben, terwijl het tegenwoordig ontwerp den weg voor amendementen schijnt af te snijden.

SAKSEN. — De boekhandelaars-vereeniging te Leipzig bevat 188 handelshuizen, vertegenwoordigd door 203 leden, waarvan 71 uitsluitend uitgevers zijn, 20 die de kommissiën volvoeren en 14 welke zich met de uitgave van muziekwerken belasten. De hoofdzetel is te Leipzig, alwaar de onderlinge orders worden ontvangen en verzonden. Gemiddeld worden daar dagelijks 50,000 orders ontvangen, alzoo per jaar 15 millioen. In het jaar 1863 verschenen in Duitschland 10,406 nieuwe werken, waarvan te Leipzig werden uitgegeven 1751, te Berlijn 1539, te Weenen 731 en te Stuttgart 501. Te Leipzig zijn 30 boekdrukkerijen, die 350 verschillende persen bezitten, waaraan ruim 1300 personen werkzaam zijn, en waartoe jaarlijks 25,000 balen papier wordt gebruikt.

— De *Köln. Zeitung* houdt een lofrede op de fransche troonrede, of liever op Napoleon zelven, die zoo vol vleijerij is dat zij onmogelijk door een fransch regeringsblad kan worden overtroffen. Alles wat Napoleon tot dusverre gedaan heeft, bewijst, volgens de *Zeitung*, dat de „beroemde" woorden, eens door hem te Bordeaux gesproken, hem ernst geweest zijn. De bewijzen daarvoor vindt het blad hierin, dat Napoleon nooit te velde is getrokken, dan wanneer de vrijheid werd onderdrukt en het despotismus nieuwe slagtoffers trachtte te maken. Zoo had hij het zwaard voor de Italianen gevoerd, omdat Oostenrijk zich van de voogdijschap van dat gansche land meester trachtte te maken, en van den Koning van Sardinië vergde dat deze zijn leger op voet van oorlog zou brengen, terwijl hij, Oostenrijk daarentegen zijn leger niet wilde verminderen. Thans, nadat Napoleon dertien jaren geregeerd heeft en zijn 57e jaar ingetreden is legt hij nogmaals plegtig de verklaring af dat het keizerrijk de vrede is. Zij, die aan de waarheid van Napoleons woorden getwijfeld hebben, moeten, volgens het blad, beschaamd staan, nu een geschiedenis van dertien jaren het tegendeel bewijst, en de Keizer der Franschen zelf zegt dat zijn troepen van alle kanten teruggeroepen worden, en hem niets meer te doen overblijft dan een gedenkzuil optegten, om den roem der fransche wapenen te vereeuwigen. Tot hen, die mogten denken dat de vredelievendheid van Keizer Napoleon hieruit voortspruit, dat hij zich afgemat en ziekelijk gevoelt, zegt de *Zeitung* dat men dit slechts uitgedacht heeft, om zijne politick te verzwakken, want het blad weet zeer goed, dat Napoleon nog altijd met het grootste gemak zijn paard bestijgt, en even sierlijk en vlug schaatsen rijdt als vroeger. Wat zijn ongunstige gelaatskleur betreft, moest men wel in aanmerking nemen, dat men die altijd meer of min bij hem had waargenomen, en dat zijn hoofd nog goed in orde is, bewijst de troonrede die door hem zelven opgesteld is. Men verwacht dat het spotblad *Kladderadatsch* zich niet weinig vrolijk zal gaan maken over bewierooking van Napoleon door het keulsche blad dat ditmaal wel geen gevaar zal loopen van te Parijs in beslag te worden genomen.

Laatste Berigten.

Rotterdam, 9 Maart.

Door een groot aantal arbeiders op ijzerfabrieken is eene petitie bij den koning ingediend, waarin bezwaren worden te berde gebragt tegen de vrije mededinging bij openbare aanbestedingen van rijkswerken. In sterke kleuren worden in die petitie de nadeelen van die vrije mededinging geschetst voor onze nationale nijverheid; onze fabrieken — zoo heet het — worden met ondergang, de werklieden met armoede en ellende bedreigd, wanneer het beginsel, thans bij aanbestedingen gevolgd, gehandhaafd blijft.

— Op den eigen dag, dat een aanvang is gemaakt met de werken voor de doorgraving van Holland op zijn smalst, heeft de heer van Golstein in de tweede kamer verlof gevraagd om den minister van binnenlandsche zaken te interpelleren over deze zaak, welk verlof verleend is. De anti-liberalen kunnen het dus nog maar niet vergeten, dat deze zaak is tot stand gekomen, ondanks hunne tegenwerking, en zij schijnen nog altijd de hoop te voeden, dat de krachtige pogingen van de regering en de kanaalmaatschappij om de doorgraving tot stand te brengen, zullen kunnen verijdeld worden. Waartoe anders deze nieuwe interpellatie? De zaak is afgedaan en beslist en de bevoegde regter zal hebben uitspraak te doen over de weigering van sommige inschrijvers om te storten. Maar de conservatieven zijn nog niet dood, wanneer het kanaal gereed is.

— Met zekerheid wordt berigt, dat Woensdag e. k. voor het graven van het kanaal door Holland de eerste spade zal gestoken worden in de duinen van de heeren Bik en Arnold. Verscheidene toebereidselen zijn daartoe reeds gemaakt.

— Zr. Ms. korvet *Prins Maurits der Nederlanden*, onder bevel van den kapitein luitenant ter zee d'Hamecourt, is den 7den Februarij van Rio Janeiro naar Batavia vertrokken.

— Den 20 dezer zal van Harderwijk vertrekken en overgaan aan boord van het schip *Jason*, liggende voor Rotterdam, bestemd naar de O. I., een detachement, sterk 150 militairen, waaronder 12 onderofficieren, onder bevel van den kapitein der artillerie van het Indisch leger F. C. H. Gorissen, van verlof terugkeerende de 1e luit. der inf. L. E. Gerdisser en de 2e luit. der inf. F. J. van Leersum.

— Aan de hoogeschool te Utrecht werd heden bevorderd tot doctor in de beide regten, de heer F. H. de Pesters, van Utrecht, na verdediging van een akademisch proefschrift: *„De Voorzitter der Staten-Generaal."*

— Sedert eenige dagen wordt te Haarlem van weinig anders gesproken dan van zekeren heer H., zijn zoon en diens vrouw, aan de Brouwersvaart aldaar woonachtig. Men zegt, dat de twee mannen sedert eenigen tijd genoemde vrouw hebben mishandeld, waarvan het gevolg zou zijn geweest, het wenschelijke en noodzakelijke van hare vervoering naar het krankzinnigen-gesticht Meerenberg op Woensdag den 18 Januarij jl. Daartegen verzette zich de ongelukkige; toen namelijk twee oppasseressen van genoemd gesticht in een rijtuig aangekomen waren voor de woning, en zij met een dwangbuis aan en de beenen bij elkander gebonden in het rijtuig werd gesleept, riep zij de buren tot hare redding en voor haar kind te hulp, verklarende dat zij door mishandeling en gebreklijden van streek was. Sedert dien werden vader en zoon door de buren en door een ieder, die met hen bekend is, door de publieke opinie veroordeeld. De vader moet toen van zijne buren eene gevoelige tuchtiging hebben ontvangen en de echtgenoot durfde niet onvergezeld huiswaarts keeren, toen hij van het gesticht terug kwam; een agent van politie vergezelde hem, en nogtans zag hij zich genoopt langs omwegen door een achterdeur zijne woning binnen te sluipen om de woedende gebaren, als de treffendste blijken van verontwaardiging en afkeuring, te ontkomen.

Intusschen heeft de bevoegde regterlijke magt, gelijk de publieke opinie gewenscht had, de zaak onderzocht, want getuigen en beschuldigden zijn voor den regter van instructie in verhoor geweest. De beschuldigden meenden echter dat hunne zaak voor hunne vrijheid en veiligheid geen bezwaar inhad en zij gaan konden werwaarts zij verkozen. Zij hadden dan ook hunne bezittingen reeds verkocht en, naar men zegt, het voornemen om zich buiten Amsterdam met der woon te vestigen. Zij hadden echter buiten de waard gerekend, want zij zijn gearresteerd en geboeid naar het huis van arrest overgebragt, in den avond van den 2den dezer jl. Intusschen moet, naar men verneemt, de toestand der aan zinsverbijstering lijdende jonge vrouw op dit oogenblik nog alles behalve gunstig zijn.

Buitenland.

Eenigen tijd geleden is het publiek in Engeland bekend geworden met de instructien, welke de kapers en oorlogsschepen der Zuidelijke Confederatie van hunne regering ontvangen hadden. Daar zij alle gelegenheid misten om de prijs gemaakte schepen van den vijand in eene haven en voor een regelmatig prijzenhof te brengen, werden zij gemagtigd die schepen en ook de aan boord daarvan gevonden goederen van onzijdigen, zoo deze niet gehouden konden worden, op zee te vernielen. In Engeland zijn die instructien door velen afgekeurd, als strijdig met de aangenomen regelen van zeeregt, volgens welke zeeprijzen eerst dan de eigendom der nemers zijn, wanneer zij door een regelmatig geregtshof voor goeden prijs zijn verklaard, als ook met de regten van onzijdigen.

In het Lagerhuis is thans aan de regering de vraag gerigt, of zij die instructien goedkeurde, en zoo neen, welke maatregelen zij daartegen genomen had. De ondersecretaris van buitenlandsche zaken heeft daarop geantwoord, dat de regering die instructien ten strengste af keurt, en dien ten gevolge reeds zekere bevelen heeft verordend. Voor 't oogenblik achtte hij het evenwel in het belang der openbare dienst onraadzaam nadere mededeeling aangaande die zaak te doen.

— De oneenigheden die sedert eenigen tijd in Engeland tusschen de ijzerfabrikanten en hunne werklieden hebben bestaan, hebben thans een ernstiger karakter gekregen. De meeste ijzerfabrieken en ijzergieterijen staan daardoor stil, terwijl de eigenaars besloten hebben de werkzaamheden niet weer te doen aanvangen, voor en aleer de arbeiders zich bereid verklaren om tegen het verlaagde loon van 1 shilling per ton (zijnde eene vermindering van 10 precent) het werk te hervatten. Alleen in Zuid-Staffordshire zijn bij 3000 ovens, die voor een paar dagen nog in vollen gang waren, de werkzaamheden eensklaps gestaakt, ten gevolge waarvan 34 à 35,000 personen zich zonder werk bevinden. Wanneer alle fabriekanten zich tot dezen maatregel aansluiten, dan zullen er weldra 70,000 zonder werk zijn, terwijl over het geheel minstens 200,000 personen daardoor hun middel van bestaan zullen verliezen. Wegens de mogelijkheid van een langdurigen stilstand in het werk, zijn door de werklieden en hunne aanhangers pogingen aangewend om de ledigloopende arbeiders in den nood te gemoet te komen.

— Oostenrijks antwoord op Pruissens laatste dépêche betreffende de voorstellen in de Sleeswijk-Holsteinsche kwestie, is reeds te Berlijn ontvangen. Onderscheidene berigten melden, zoo als trouwens te verwachten was, dat Oostenrijk die voorstellen onaannemibaar acht. Het is niet onwaarschijnlijk dat von Bismarck dit gewild heeft.

— De Oostenrijksche regering heeft voor eenigen tijd eene commissie in Croatie bijeengeroepen, om voor dat gewest eene nieuwe kieswet te ontwerpen. De commissie heeft thans in een adres aan den keizer te kennen gegeven, dat zij de oude instellingen en wetten, en dus ook den band tusschen de Slavonische landen en Hongarije, wenscht behouden te zien. De regering heeft dus den tegenstand van Croatie nog niet overwonnen en Hongarije put daaruit natuurlijk eene groote kracht.

— De commissie der Pruissische tweede kamer voor de militaire aangelegenheden heeft den 4den dezer hare werkzaamheden aangevangen en sedert geregeld voortgezet. De minister van oorlog heeft in den boezem der commissie lange redevoeringen gehouden, maar toonde niet de minste streven om concessien te doen. Het is dan ook tot geen resultaat gekomen. De generaal op non-activiteit Stavenhagen heeft een amendement ingediend tot inkrimping van het leger; hij verlangt dat de regering in vredestijd in geen geval over eene sterker legermagt dan 180,000 man zal kunnen beschikken.

— Thans is de hoofdstrekking bekend van het wetsontwerp op het lager onderwijs, zoo als het door de Fransche regering bij den staatsraad is ingediend. Het lager onderwijs wordt daarin niet alleen niet verpligtend gemaakt, maar ook niet het gratis onderwijs. De kinderen van 7 tot 13 jaren, die geregeld gebruik maken van de school, zullen eene beloning ontvangen, en aan de gemeenten zal het overgelaten worden om al dan niet gratis onderwijs te geven.

Het beginsel van den minister van openbaar onderwijs (die voor het verpligt onderwijs was, maar het woord zelf niet heeft durven uitspreken om geen aanstoot te geven, en dus langs een omweg hiertoe trachtte te komen) is dus verworpen. Uit hetgeen de *Moniteur* gemeld he[...] dit ook op te maken.

— Het wordt thans bevestigd, dat de Fransche r[...] het door haren consul in Cochin China met de A[...] tische regering gesloten tractaat weigert te ratificer[...] als men zich zal herinneren, was bij dit tractaat [...] dat Frankrijk tegen eene door de Annamitische r[...] te betalen vergoeding afstand zou doen van zijne [...] aldaar.

— De carnevalsfeesten zijn thans te Rome afge[...] De geheele bevolking heeft er aan deel genomen, [...] de gemaskerde bals in de schouwburgen heerschte [...] lijkste stemming. Geen politieke demonstratien he[...] opgemerkt; de liberale partij, die dit jaar zich n[...] deelneming heeft onthouden, zoo als in vorige [...] schijnt, na het sluiten der conventie van 15 Sept[...] die demonstratien niet meer noodig geacht te hebb[...]

— De ministerieele crisis in Portugal is geë[...] De markies de Loulé blijft het hoofd van het kab[...] minister van buitenlandsche zaken; doch de ma[...] Bandeira, aan wien ook de taak tot het zamenstelli[...] een nieuw ministerie was opgedragen, is ook, en [...] minister van oorlog, in het ministerie opgenomen.

— Uit de nadere berigten betreffende de inna[...] Charleston blijkt, dat de Noordelijken den 18den Fe[...] ontdekten, dat het fort Maultrie door den vijan[...] ruimd was. Onmiddelijk daarna staken de eerste[...] zich op het James-eiland bevonden, de baai over [...] men bezit van de stad, zonder eenigen tegenstand [...] moeten. Hetgeen reeds gemeld is nopens den we[...] kelijken brand, die te Charleston gewoed heeft [...] het *Algemeen Overzigt*) wordt in allen deele bev[...] Bij het spoorwegstation in het bovengedeelte d[...] vloog een wapenmagazijn in de lucht, ten gevolg[...] van eenige honderde personen het leven verlore[...] vijand had ook twee stormrammen in de lucht do[...] gen, die zich in de haven bevonden. Alle huizen [...] den kant der haven gelegen, zijn min of meer besch[...] door de bommen en kogels, gedurende het beleg [...] dagelijks in de stad geworpen. De bemiddelde in[...] nen hebben de plaats verlaten; alleen de behoeftig[...] er gebleven en zij verkeeren in een beklagenswaa[...] toestand.

— Het Canadasche parlement heeft eene som van [...] dollars aangewezen, die aan de Amsterdamsche re[...] zal worden verstrekt als schadevergoeding voor de [...] deringen van eenige banken te St. Albans, aan [...] plunderingen, zoo als men zich zal herinneren, eene [...] Zuidelijken, misbruik makende van het Canadasche ge[...] gebied, zich heeft schuldig gemaakt.

Het Hoogerhuis in Canada heeft het ontwerp va[...] deratie tusschen de verschillende Engelsche koloni[...] Noord Amerika met 45 stemmen tegen 15 goedgek[...]

Handelsberigten.

Rotterdam, 9 Maart.

Afloop der heden alhier gehouden veiling van Man[...] CIGAREN.

150 mille 2a *Cortado Cavite* 1864, verkocht van *f* 4[...] *f* 48½.

100 mille 2a *Cortado* 1863, verkocht tot *f* 40.

100 mille 2a *Habano* 1863, verkocht van *f* 35 tot *f* [...]

100 mille 2a *Habano* 1863, waarvan 3 kav. verkoch[...] *f* 33 tot 33½, en 6 kav. opgeh. tot *f* 36.

10 mille 1a *Cortado* 1863, waarvan 2 kav. verkoc[...] *f* 71 en 71½ en 2 kav. opgeh. tot *f* 75.

10 mille 1a *Hanabo* 1863, waarvan 2 kav. verkoc[...] *f* 61 en 2 kav. opgeh. tot *f* 65. Alles in entrêpôt.

en 100 mille 2a *Habano* 1863, opgeh. tot *f* 35 in cons[...]

Laatste Telegraphische Dépêche[...]

Turin, 8 Maart. Volgens berigten uit Milaan gisteren heeft de koning aldaar den eersten steen [...] voor de Passage *Victor Emanuel* in het nieuwe [...] De prinsen Amedeus en van Carignan, alsmede de [...] ters, de prefect, de gemeenteraad, het corps diploma[...] en afgevaardigden waren hierbij tegenwoordig. De [...] gemeester heeft eene rede gehouden, die levendig i[...] gejuicht. De koning is denzelfden avond naar Flo[...] vertrokken.

Turin, 9 Maart. De senaat heeft ook de w[...] treffende de administrative eenheid in het koningrijk [...] genomen.

In de kamer der afgevaardigden zijn gisteren de [...] cussien over de afschaffing van de doodstraf voortg[...] De minister van justitie verklaarde zich voor de af[...] fing, maar meende dat het gepaste oogenblik tot [...] ming van dit beginsel nog niet gekomen was. Hij [...] loofde ook, dat de kwestie zelve nog niet genoeg b[...] deerd was en dat de openbare veiligheid niet in zulk [...] gunstigen toestand verkeerde, als tot de afschaffing [...] straf vereischt werd.

Parijs, 9 Maart. Bij de herstemming voor een [...] in den Protestantschen kerkeraad is de heer Guizot [...] kozen met 1298 stemmen. De heer Barbezat bekwam 1[...] stemmen.

Madrid, 8 Maart. De heer Fernando Alvarez[...] recteur van het dagblad *Democratia*, is gearresteerd.

De ministerieele kandidaat is met 150 stemmen [...] 93 tot president der Cortes benoemd.

Aangekomen en vertrokken Person[...]

AANGEKOMEN.

van der Meul, Mevr. W. A. Govers, G. van Rees[...] van den Broeke, Mevr. Jurgens en Kind M. E. Jurg[...] Simon Seth Nahapit, Galistan Moses Nahapit, Heijn[...] Rering, Caspers, Vroom, Wiederhold, Willers, Came[...] Groeneveld, Kooij, Stoll & zoon, Drossaers, Eussen, [...] demuller, van Delden, Gebr. Macgillavry, Bouman.

VERTROKKEN.

J. F. M. Th. Larsen, Caspers, Weijdemuller, Wi[...] hold, Vroom, Eussen.

Marktprijzen te *Samarang.*

Koffij, *f* 41.— p. pic. afgedaan op levering v. aankomst der [...]
Suiker, No. 16 *f* 14.— per pic. op levering geboden.
Indigo *f* 4 — à *f* 4.35 pr. Amst. ℔ van goed tot fraai; afwijk[...] soorten lusteloos en slechts laag te verkoopen.
Rijst, No. 1 *f* 225.— à *f* 240.— } per kojang v. 28 } voor[...]
„ carga *f* 190.— à *f* 200.— } pikols met zakken.
Koe-Huiden, *f* 54.— à *f* 56.— } per codie.
Buffel-Huiden, *f* 46.—
Staartpeper niet ter markt.
Klapper-Olie, *f* 25.— } per picol.
Katjang „ 25.—
Rotting, *f* 11.— à 13.— per pic.
Wisselkoers op Nederland 103⅝%.

Van elk ongeteekend artikel in dit Blad voorkomende, hetwelk [...] bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, is de schrijver voor [...]
DE REDAKTIE.

Gedrukt en uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samara[...]